

Практичне заняття 2. Основні показники соціально-економічного розвитку сільських територій та сільськогосподарського землекористування

Мета вивчення теми: розглянути фактори, що впливають на розвиток сільських територій; охарактеризувати сільське підприємництво як джерело доходів сільського населення; проаналізувати склад та структуру земельних угідь; ознайомитись із показниками еколого-економічної ефективності використання землі; визначити рівень інтенсивності використання сільськогосподарського виробництва та його інтенсифікації

План

1. Фактори, що впливають на розвиток сільських територій
2. Сільське підприємництво як джерело доходів сільського населення
3. Сталий розвиток сільськогосподарського землекористування
4. Аналіз складу та структури земельних угідь
5. Показники еколого-економічної ефективності використання землі
6. Визначення рівня інтенсивності використання сільськогосподарського виробництва та його інтенсифікації

Основні терміни і поняття

Сталий розвиток. Конференція ООН. Сільське господарство. Земельні ресурси. Концепція сталого розвитку. Сільськогосподарське (аграрне) підприємство. Складу та структура земельних угідь. Натуральні та вартісні показники ефективності використання землі.

Запитання та завдання для обговорення

1. Визначте сутність концепції сталого розвитку суспільства.
2. Поясніть, що таке сталий розвиток землекористування.
3. Визначте основні чинники сталого розвитку для України.
4. Які є внутрішні чинники необхідності переходу до сталого розвитку в Україні?
5. З'ясуйте відмінності сталого розвитку регіонів України.
6. Поміркуйте, які фактори впливають на розвиток сільських територій?
7. Вкажіть функції розвитку сільських територій.
8. Що таке сільськогосподарське підприємство, які їх види?
9. Що таке підприємницька діяльність, вкажіть завдання розвитку сільськогосподарського підприємництва.
10. Які види сільськогосподарської діяльності є ключовою умовою і потужним джерелом економічної стабільності на селі.

Одноваріантні запитання («Так» чи «Ні»)

1. Натуральні показники найбільш повно характеризують економічну ефективність використання землі і дають змогу порівнювати та об'єктивно оцінювати рівень використання земельних ресурсів у господарствах, які спеціалізуються на виробництві різних видів продукції.

2. Сталий розвиток сільськогосподарського землекористування – це такий розвиток, який забезпечує отримання суспільно-необхідної кількості продукції високих стандартів якості без порушення екосистеми.

3. Реалізація політики сталого розвитку сільськогосподарського землекористування має досягатися на основі ефективної взаємодії державного регулювання земельних відносин та процесу створення конкурентних переваг як одного з факторів сталого розвитку економіки.

4. Економічна ефективність використання земельних угідь у сільському господарстві характеризується системою натуральних показників.

5. Фактори, що впливають на розвиток сільських територій, підрозділяються на природні, географічні, соціальні, економічні, екологічні, культурні.

Теми доповідей

1. Проблеми переходу України на модель сталого розвитку.
2. Шляхи та засоби реалізації політики сталого розвитку.

Практичні завдання

Завдання 1. Приведіть у відповідність.

Фактори, що впливають на розвиток сільських територій		Зміст	
1	Природні	А	близькість до транспортних магістралей, наближеність до бізнесових структур
2	Географічні	Б	рівень витрат життя сільських мешканців, наявність бізнесових перспектив, розвиток обслуговуючої інфраструктури
3	Соціальні	В	мальовничий ландшафт, наявність та можливості для використання природних ресурсів
4	Економічні	Г	унікальне природне середовище, природно-заповідні території
5	Екологічні	Д	розвиток локальних промислів, історична цінність території.
6	Культурні	Е	соціальна стабільність та згуртованість, розвиток місцевого самоврядування, активність громади, самоуправління

Завдання 2. Охарактеризуйте функції розвитку сільських територій

Завдання 3. На основі вихідних даних розрахуйте показники ефективності використання землі: урожайність зернових культур; вихід молока на 100 гектар сільськогосподарських угідь, виробництво товарної продукції в розрахунку на один гектар сільськогосподарських угідь, валового доходу та прибутку.

Вихідні дані:

– грошова виручка від реалізації продукції – 5204 тис. грн, собівартість реалізованої продукції – 4659,3 тис. грн, валовий збір зерно-вих культур – 52436 ц;

– валове виробництво молока – 1025 ц;

– площа сільськогосподарських угідь – 3956 га;

– площа посіву зернових – 1824 га;

– матеріальні затрати, що ввійшли в собівартість продукції, – 2829,2 тис. грн.

Завдання 4. На основі вихідних даних розрахуйте показники ефективності використання землі.

Вихідні дані:

– грошова виручка від реалізації продукції – 3703,4 тис. грн;

– собівартість реалізованої продукції – 3325,4 тис. грн;

– валовий збір зернових – 58778 ц;

– виробництво молока – 625 ц;

– площа сільськогосподарських угідь – 3297 га;

– площа посіву зернових культур – 1522 га;

– матеріальні затрати, що входять у собівартість продукції, – 2102,3 тис. грн.

Завдання 5. Користуючись статистичним щорічником України, визначте рівень використання земельних ресурсів в області, розрахувавши такі показники: коефіцієнт господарського використання землі (сільськогосподарська освоєність, коефіцієнт розорюваності території, коефіцієнт розорюваності сільськогосподарських угідь, коефіцієнт використання ріллі, питому вагу культур, що вимагають інтенсивного обробітку). Зробіть відповідні висновки.